

RAKKE INFOLEHT

Häid Jõulupühi!

TAGASIWADE AASTALE 1995

Möödunud aasta oli meile kõigile tööine ja kindlasti ka murederohke. Teen väikese tagasivaate probleemidele, mida koos vallavalitsusega oleme pidanud olulisemaks 1995.aastal.

Ehitus- ja remonditööde maht oli meil 1,4 miljoni krooni piires, millest valla eelarvelisi vahendeid oli 0,4 miljonit krooni. Tähtsamad objektid, mis osaliselt jätkuvad ka järgmisel aastal, olid: Metsa tänava katlamaja koos kütusehoidlaga, Salla Põhikool (kõrvalhoone ja kanalisatsioonitrass), Salla piirkonna teed, Rakke raamatukogu ning Rakke olmeprügila. Eriti tahaks tänada nende tööde peakorraldajaid Antti Ilometsa ja Harri Ivaskit.

Siirast tänu avaldan ka koolijuhtidele - Külli Pällole, Anneliis Liblikale ja Vardo Arusaarele, kes on meie koolimajad hoidnud sellises korras, kuhu võib sisse kutsuda iga külalise.

Oleme väga tähtsaks pidanud välissidemete jätkamist ja uute rajamist. Tänu Hudiksvalli kommunile on sel aastal viis meie õpetajat saanud oma silmaringi laiendada Forsa Rahvaulikoolis. Rootsi sõbrad on meid aidanud ka tuletõrjetehnikaga ja kahele meie pritsimehele korraldati nädalane koolitus Hudiksvallis.

Loodi sõprussidemed Pomarkku vallaga Soome Vabariigist.

Igale vallale on tähtis, et tal oleks oma identiteet - lipp ja vapp. Meie valla lipp õnnistati pidulikult traditsioonilistel valla päevadel 7.juulil.

Jõudu ja tahet meie kultuuritöötajatele selliste toredate ürituste korraldamisel ka uuel aastal.

Valla eluks ja arenguks on kõige tähtsam raha, mida alati kipub nappima. Meie suhteliselt tühja rahakoti juures võin tõdeda, et oleme suutnud seda küllaltki mõistlikult kasutada. Täna meie pearaamatupidaja Eevi Ennust, kelle arukus ja vahel ka bürokraatlik tähenärimine on võimaldanud meie finantsseisu hoida rahuldavas olukorras.

Jätkuks meil ka algaval aastal raha ehitus- ja remonditöödeks. Suurema tööna, lisaks pooleliolevatele, tahaksime saada Rakke koolimajale uue katuse. Usun, et leiame võimalusi väljastpoolt valla rahakotti, et parandada valla teede seisukorda ja aleviku heakorda.

Lõpetuseks tahaks öelda Sulle, meie valla elanik: "Vaatomata sellele, et meie elus on veel rohkesti lahendamata probleeme; et meie palgad on veel väikesed ja toetusi ei jagu kõigile abivajajatele; et meie inimesed teevad tööd tihti vaid tööroõmu pärast - hoidkem meeles, et meist kõigist oleneb valla tänane ja homme päev!"

Guido Ploompuu, vallavanem

JÕULURAHU KÕIKIDESSE KODUDESSE !
 TERVIST JA ELURÕÖMU
 IGALE MEIE VALLA VANALE JA NOORELE !

PLANEERIMISEGA ON IGAÜHEL MIDAGI PISTMIST

Hiljuti eesti keeles ilmavalgust näinud Douglas Adamsi raamat "Pöidlaküüdi reisi juht Galaktikas" (*The Hitch hiker's guide to the Galaxy*) algab planeet Maa likvideerimisega. Universumi ehitusmehed *Vogonid* annihileerivad kogu planeedi, kuna Galaktika Kesknõukogu oli võtnud vastu otsuse rajada uus transgalaktiline kiirmagistraal. Maa jäi paraku uuele trassile ette. Maalastele oli ometi antud tervenisti viiskümmend aastat aega, et esitada proteste ja ettepanekuid neist vaid nelja valgusaasta kaugusel olevale *Alfa Centaurile*, kus uue trassi projekt kõigile tutvumiseks välja oli pandud. Kuna keegi seda võimalust ei kasutanud, ju siis kellelgi midagi uue projekti vastu ei olnud...

See ulmeromaan kuulub nn. küberpungi klassika hulka. Algselt vaid *Interneti* kaudu levinud teos oli iseäranis populaarne just häkkerite ja teiste arvutiasjandusega seotud inimeste seas. Raamatus kirjeldatuga analoogiline olukord võib aga lähitulevikus realiseeruda ka tegelikkuses. Tõsi küll - märksa lokaalsemates mastaapides. Nimelt leidis viis kuud tagasi oma tee eesti lugejateni ka üks teine trükis.

Juulikuises "Riigi Teatajas" ilmus kauaoodatud **Ehitus- ja Planeeringuseadus**. Muuhulgas määratleb uus seadus ka kohalike omavalitsuste rolli ehitus- ja planeerimistegevuses. Vastavalt seadusele kuulub kohalikele omavalitsustele tiheasustuses detailplaneeringu ja hajaasustuses üldplaneeringu monopol. Ühtaegu on neil aga ka selle koostamise kohustus. Seadus sätestab ka avalikustamise korra. Seda selleks, et ei juhtuks nii nagu planeet Maaga Adamsi romaanis.

Kogu inimese mõjusfääri jääv ala on nii või teisiti ära planeeritud. Alati ei tarvitse need plaanid ja kavad olla ainult selgesõnaliselt formuleeritud ja paberil fikseeritud. Võib-olla on üllatav teada, et seniajani puudub Rakke aleviku korralik kaart. Puudub ka ülevaade valla territooriumil leiduvatest loodusvaradest ja tehnoloogilistest rajatistest. Seda viga ongi uus planeeringuseadus nüüd kutsutud parandama. Kui üldplaneeringuga määratakse kindlaks ehitus-, detailplaneeringu-, puhke- ja majandustsoonid, siis detailplaneeringust saab lähiaastate ehitustegevuse alus.

Siinkohal seadusest mõningad väljavõtted, mis võivad üldist huvi pakkuda:

Valla üldplaneering koostatakse kogu valla või linna territooriumi kohta. Vallal või linnal peab olema üldplaneering. Üldplaneeringu ülesandeks on määrata ja täpsustada valla territoriaalmajanduslik areng, kestva ja säästva arengu tingimused,

tihe- ja hajaasustuse piir, looduskoosluste ja põllumaade piir ning kasutustingimused, liikluskorraldus, tehnovõrkude ja -rajatiste paiknemine, puhke- ja rekreatsioonialad, kaitsealused (loodus- ja muinsuskaitse) objektid, riigikaitsealused maa-alad, detailplaneerimisele kuuluvad maa-alad. Üldplaneeringu käigus viiakse läbi ka valla territooriumi funktsionaalne tzoneerimine (Rakke valla jaoks koostatakse üldplaneering mastaabis 1:20 000).

Detailplaneering koostatakse valla või linna väiksema osa kohta ja on lähiaastatel ehitustegevuse aluseks. Detailplaneering määrab: planeeritava ala kruntideks jaotamise, krundi ehitusõiguse, tänavate võrgu, haljastuse, tehnovõrkude paigutuse, keskkonnakaitse abinõud, võimalikud eritingimused maakasutusel, vajadusel ettepanekuid objektide kaitse alla võtmiseks, ehitistevahelised kujad, olulisemad arhitektuurinõuded, servituudid ja muud võimalikud kitsendused (Rakke aleviku detail-planeeringu aluskaart on mõõtkavas 1:2000).*

-- Uute hoonete ehitamine ja juurdeehitiste tegemine ning maa-alade jaotamine kruntideks on lubatud ainult kehtestatud detailplaneeringu alusel. § 2 (1)

-- Planeerimisalane tegevus on avalik, tagamaks huvitatud isikutele võimalus kaitsta oma huve. § 2 (3)

-- Ehituse alustamine on lubatud ehitusprojekti alusel pärast ehitusloa saamist kohalikult omavalitsuselt. § 2 (4)

-- Ehituse kasutuselevõtmine on lubatud pärast kasutusloa saamist kohalikult omavalitsuselt. § 2 (5)

-- Kohalik omavalitsus informeerib avalikkust kavatatavatest üld- ja detailplaneeringuist massiteabevahendite kaudu vähemalt kord aastas. § 11

-- Planeeringu koostamiseks vajalikku infot on planeeringualal asuvad või infot valdavad isikud kohustatud tasuta andma planeeringu koostajale. § 14 (1)

-- Planeeringut korraldava institutsioon on kohustatud tagama planeerimise käigus kogutud info ja materjalide säilimise ja kättesaadavuse huvitatud isikuile. § 14 (2)

-- Kohalik omavalitsus võib kehtestada planeeringu koostamise ajal ajutise ehituskeelu (kuni kaks aastat) planeeringualal või selle osal. § 15 (1,2)

-- Planeeringuala kinnisasjade omanikel, elanikel ja teistel isikutel on õigus avaliku väljapaneku kestel esitada parandusi ja täiendusi ning vaidlustada planeeringut. § 20 (1)

Seadus toob kaasa kohustuse üle vaadata senikehtiv planeering. Rakke vallal see praegu praktiliselt puudub. On aga rida väiksemaid projekte, mille kohta Lääne - Viru Maavalitsus ootab Rakke vallavolikogu otsust hiljemalt 22. veebruariks 1996 (Maavalitsuse koondaruannet oodatakse omakorda aprillikuuks

Keskonnaministeeriumis). Üle vaatamist vajavad kunagine Pälsoni nim. sovhoosi Rakke asula planeerimisprojekt (EMP 1969), Rakke asula vana gen. plaan (EP 1961), Rakke aleviku ühepereelamute kv. detailplaneering (EMP 1990), Rakke Keskkooli juurdeehituse projekt, Piibe pargi rekonstrueerimisprojekt (EML TUI 1991), Salla asula planeering (EMP 1968), Rakke Linnamäe haljastusprojekt ja veel mõned.

Kuna pealinna planeerimisfirmade poolt küsitav tasu ühe keskmise maavalla üldplaneeringu koostamise eest läheneb tänapäeval juba kuuekohalisele arvule, on Rakkes otsustatud oma jõududega hakka-ma saada. Selleks püüab allakirjutanu rakendada Rootsis, Kalmari Ülikoolis keskkonnakaitse- ja planeerimisalasel ekspertkursusel "*Environmental protection and physical planning around the Baltic*" omandatud teadmisi.

Rakke valla üldplaneeringu I etapi algne versioon eksponeeritakse raamatukogus.

Reigo Lehtla,

Rakke vallavalitsuse lepinguline töötaja 1.sept. kuni 31.dets. 1995.a., kes tegeleb valla arengukavaga, jäätmekäitlusega ning arvutiprogrammide ja -hooldusega.

RAKKE VALLA PLANEERINGUST

Igale Eesti vallale ja linnale on seadusega pandud ülesanne tegelda oma elu planeerimisega ja Rakke vald ei ole erand. Et vallavolikogu suudaks otsustada Rakke valla arengu strateegia ja taktika üle, on vajalik teada, millises situatsioonis me praegu asume, s.t. meie hetkeseisu. Me peame teadma, millised on piirangud nii looduskaitse kui muinsuskaitse poolt, millised on meie maavarad, metsaressursid, millise energiaga me võime arvestada, milline on meie teedevõrk. Kõigest sellest tervikliku pildi saamiseks on meil tehtud leping Reigo Lehtlaga, kes on üks vähestest Rakkes sündinud ja koolis käinud meestest, kes oma teadmised on Rakke huvides tööle pannud. Reigo on Tartu Ülikooli haridusega ökoloog, õppinud Rootsis Kalmari Ülikooli juures planeerimist, tunneb arvutiasjandust, millest me enam ei pääse üle ega ümber ning põhiline, et ta tahab ja on võimeline seda tööd tegema. Las mees käib, las mees küsib, las mees teeb - ta on Rakke valla huvide eest väljas.

Peeter Vill, abivallavanem

SÕPRUSRETK JÕULUMAALE

Kuigi Pomarkkust päris jõulumaani on veel pikk tee, võivad Rakke valla esindajad julgelt öelda, et nemad on nüüd jõulumaal käinud.

13. detsembril asusid Pomarkku valla kutsel Rakkest teele 14 meie valla inimest: volikogu esimees Kalju Tamm koos abikaasaga, vallavanem Guido Plooppuu abikaasaga, koolijuhatajad Külli Pällo ja Anneliis Liblik, klubi perenaine Ada Väärt, doktor Raivo Lina, talumees ja volikogu liige Ants Madisson ning Enda Elbre, Arvi Nurk, Eevi Ennus, Heino Aasa ja allakirjutanu vallavalitsusest. Laev jõudis Helsingisse päikeseloojangu ajaks ja peale sissesõiduformaalsusi ootasid meid vastuvõtjad - Pomarkku vallavanem Sulo Keränen, vallavalitsuse juhataja Antti Mäkinen, Satakunta valdade liidu esindaja Tuuli Telinipa ja muidugi Maie Yli-Kleemola, meie tõlk ja giid.

Jõuluehtes Helsingist oli Pomarkkusse viie tunni tee. Esimesed muljed Soomest tekkisid põhjamaises pimeduses, mida püüti peletada

tugeva valgustusega. Bussisõidu ajal anti meile ülevaade Pomarkku ajaloo ja tänapäevast, valdade liidu tegevusest ning soome jõulutoitudest ja -kommetest.

Õöbisime mugavas ja külalislahkes motellis, kus õhtusöögiks pakuti soome jõuluroogi. Vastuvõtjad olid Rakket külastanud pomarkkulased ja Satakunta valdade liidu esimees Mauri Heinonen. Härrade Mauri Heinoneni ja Ants Paju tegevuse tulemusena ongi tekkinud Pomarkku ja Rakke valla sõprus-sidemed.

14. detsembril lehisid Pomarkku vallamaja ees Soome ja Eesti riigilipud, volikogu saalis aga Rakke valla lipp. Ametlikud sõnavõttud olid lühikesed, meie volikogu esimees Kalju Tamm andis üle meiepoolse sõprussümboli - Rakke valla laualipu. See oli esimeseks välismaiseks lipuks Pomarkku vallale kingitute seas. Pomarkku vallamaja oli esinduslik, loodud olid kõik tingimused normaalseks tööks.

Päevaprogramm oli tihe. Külastasime valla tervisekeskust,

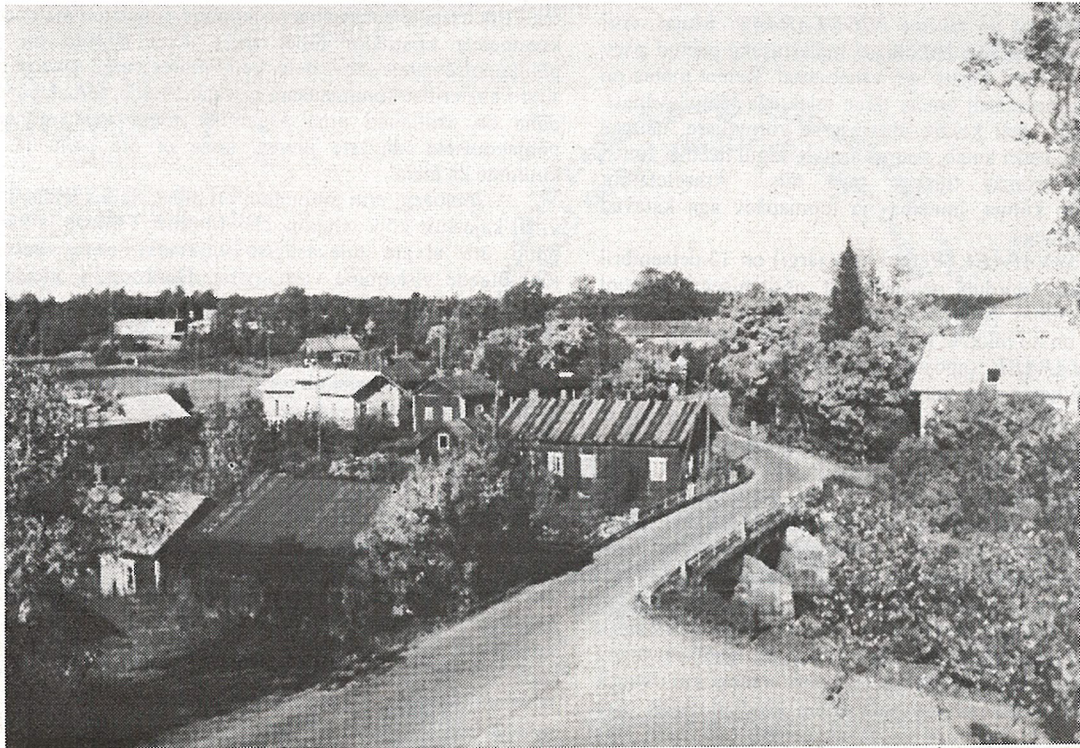
vanadekodu, algkooli, lasteaeda, Olli ja Hilpa Lehtimäki talu, jalatsitööstust "Pomarfinn" ja kohaliku panga esindust.

Sotsiaalhoolekanne väärrib ainult ülivõrdeid: uued funktsionaalsed ehitused, tasemel sisseseaded, kõike ei oskagi kirjeldada. Nägime, kuidas normaalses ühiskonnas suhtutakse inimesesse.

Lõunasöögiks ülendati meid algkooliõpilasteks, söime veidi jõulumaigulist, kuid tavalist koolilõunat. Laste hulgas on populaarne käia koolis jalgrattaga, ka talvisel ajal. Koolis joostakse ringi sokkides. Palju pööratakse tähelepanu laste käelise oskuse ja loovuse arendamisele.

Lastepäevakodu ruumid on ilusad ja hästi sisustatud. Jõuluajal valmistavad lapsed hoolega jõuluingitusi. Lasteaeda tülles ja sealt lahkudes tervitatakse ja jäetakse hüvasti kättpidi.

Suurim tootmisettevõtte, mida külastasime, oli "Pomarfinn". Välja arenenud pisikesest töötoast, toodab see praegu maailmatasemel jalatseid ja annab tööd 160 inimesele Pomarkkus ja 40 inimesele Pärnus.

Vaade Pomarkku peatänavale